

У К Р А І Н А

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008, тел.: 61-67-01, 61-42-70, 61-55-36
web-сайт: ecozakarp.at.gov.ua, e-mail: central@ecozakarp.at.gov.ua, код ЄДРПОУ 38766364

№

На №

від

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

Товариство з обмеженою відповідальністю «Сі-Ен-Джі»

(89452, вул. Тайня, 5 км, с. Вовкове,
Ужгородський район, Закарпатська область)

(запис та його адреса)

18. 12. 2018

(дата видачі)

1895 / 02 - 02

(номер висновку)

2018529877

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

1793/02-02 від 26.11.2018

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Сі-Ен-Джі» з спорудження пошукових свердловин №101,102,103 Ужгородської площі з метою пошуків вуглеводнів (газ природний, газовий конденсат, нафта) у неогенових відкладах Закарпатського прогину)

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14^{*} Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», планованої діяльності з спорудження пошукових свердловин №101,102,103 Ужгородської площі з метою пошуків вуглеводнів (газ природний, газовий конденсат, нафта) у неогенових відкладах Закарпатського прогину) (далі – планована діяльність), встановлено, що:

процедуру оцінки впливу на довкілля планованої діяльності розпочато 31.05.2018 року шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля - №2018529877) та 11.10.2018 року внесено до Єдиного реєстру звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності (далі – Звіт з ОВД) і оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність товариство з обмеженою відповідальністю «Сі-

Ен-Джі» (далі - ТзОВ«Сі-Ен-Джі»), яка підлягає ОВД, реєстр. №2018529877 оприлюднено на веб-сайті департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації;

опубліковано в газетах «Вісті Ужгородщини» від 02.06.18 та «Новини Закарпаття» № 41(4752) від 05.06.2018 року та розміщені на дошках оголошень Паладь-Комарівської та Тийгласької сільської ради);

оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД було оприлюднено на веб-сайті департаменту 12.10.2018, опубліковано в газетах «РІО» №41 (1070) від 13.10.2018 та «Вісті Ужгородщини» від 13.10.18р. і розміщене згідно звернень ТзОВ «Сі-Ен-Джі» від 11.10.2018р. №162 та від 11.10.2018р. №163 відповідно на дошках оголошень Паладь-Комарівської та Тийгласької сільської ради;

звіт з ОВД було розміщено в приміщеннях департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської облдержадміністрації за адресою: м. Ужгород, пл. Народна, 4, Паладь-Комарівської та Тийгласької сільських рад за адресами відповідно: 89431, Закарпатська область, Ужгородський район, с.Паладь-Комарівці, вулиця Кошута, будинок 24а. та 89432, Закарпатська область, Ужгородський район, с.Тийглаш, вулиця Сечені, будинок 31, а також в приміщенні ТзОВ «Сі-Ен-Джі» за адресою: 88000, м.Ужгород, вул. Фединця, буд. 7, поверх 5;

Громадські слухання (перші) відбулися 30.08.2018 року о 14⁰⁰ годині за адресою: село Паладь - Комарівці, вулиця Кошута, будинок 24 а (зал засідань). На громадських слуханнях було поставлене два запитання до доповідача та отримано вичерпні відповіді (п.3 Протоколу громадських слухань), а саме: стосовно місця реєстрації ТзОВ «Сі-Ен-Джі», економічної вигоди для села від планованої діяльності та щодо безпечного проведення робіт із проходки свердловин та розкриття водоносного горизонту у випадку наявності термальних вод. Зауваження та пропозиції від учасників слухань – Тийгласький сільський голова зауважив, що спорудження пошукових свердловин передбачено на території регіонального ландшафтного парку «Притисянський» з відповідним режимом та охороною парку. Громадське обговорення звіту з ОВД планованої діяльності тривало до 14.11.2018 року.

Протягом встановленого строку громадського обговорення зазначеної планованої діяльності письмові зауваження та пропозиції від громадськості не надходили. Відповідно до статті 7 Закону України « Про оцінку впливу на довкілля» у разі не надавання зауважень та пропозицій протягом встановленого строку вважається, що зауваження та пропозиції відсутні.

Планова діяльність, тип, основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Згідно поданих у Звіті з ОВД ТзОВ «Сі-Ен-Джі» планованою діяльністю передбачає спорудження пошукових свердловин №101,102,103 Ужгородської площі з метою пошуків вуглеводнів (газ природний, газовий конденсат, нафта) у неогенових відкладах Закарпатського прогину).

Майданчик для спорудження проектних розвідувальних свердловин №№ 101, 102, 103 Ужгородської площі розміщується на території Тийгласької та Паладь-Комарівської сільської ради Ужгородського району Закарпатської області. Спорудження свердловин планується розташувати: свердловину № 101 – 1500 м у південно-східному напрямку від найближчого населеного пункту с. Тийглаш; свердловину № 102 - 1400 м у північному напрямку від найближчого населеного пункту м. Чоп; свердловину № 103 - 1900 м у південно-східному напрямку від найближчого населеного пункту с. Тийглаш. Очікуваний об'єм видобутку газу проектними свердловинами - від 15 до 100 тис.м³/добу.

Планована діяльність проводиться в межах спеціального дозволу на користування надрами №6104 від 11 березня 2016 року (внесено зміни) з метою видобування вуглеводнів (ділянка надр, що надається у користування: назва родовища - Ужгородська площа) та з врахуванням Енергетичної стратегії на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 р. №605-р. У Звіті приведено копії укладених Договорів про встановлення земельного

сервітуту, згідно яких Власник земельної ділянки – Головне управління Держгеокадастру у Закарпатській області, Суб'єкт земельного сервітуту, в інтересах якого він встановлений – ТзОВ «Сі-Ен-Джі», а саме: договір № 83-57-18-ДО від 25.09.2018 року на земельну ділянку, площею 1,2 га з кадастровим номером 2124883300:10:024:0001, розташованої за межами населених пунктів на території Паладь-Комарівецької сільської ради Ужгородського району, наказ Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області від 19.09.2018 № 1635-сг «Про затвердження документації із землеустрою» (Додаток П Звіту); договір № 84-57-18-ДО від 25.09.2018 року на земельну ділянку, площею 1,2 га з кадастровим номером 2124886900:10:015:0002, розташованої за межами населених пунктів на території Тийгласької сільської ради Ужгородського району, наказ Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області від 19.09.2018 № 1636-сг «Про затвердження документації із землеустрою» (Додаток О Звіту); договір № 85-57-18-ДО від 25.09.2018 року на земельну ділянку, площею 1,2 га з кадастровим номером 2124886900:10:015:0001, розташованої за межами населених пунктів на території Тийгласької сільської ради Ужгородського району, наказ Головного управління Держгеокадастру у Закарпатській області від 19.09.2018 № 1637-сг «Про затвердження документації із землеустрою» (Додаток Р Звіту). Згідно пунктів 3.1. укладених Договорів термін дії земельного сервітуту: строком 17 років 6 місяців з дати держаної реєстрації права земельного сервітуту, яке виникає на підставі цих Договорів і до 10 березня 2036 року (на термін дії спеціального дозволу на користування надрами від 11.03.2016 року №6104).

Розташування гирл свердловин обумовлюється оптимальними геологічними умовами розкриття перспективних продуктивних горизонтів і поверхневими умовами, територіальні альтернативи для яких відсутні. Технічних альтернатив для виконання пошуково-розвідувальних робіт та видобутку природного газу немає.

Департамент екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації з урахуванням даних наведених у Звіті з ОВД і всієї інформації, зауважень та пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення, вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене.

Планована діяльність передбачає спорудження розвідувальних свердловин №№101,102,103 Ужгородської площі відповідно проектними глибинами 1500м, 1400м, 1900м з метою вивчення геологічної будови та пошуків покладів природного газу. Для проведення робіт по бурінню кожної свердловини мають бути відведені окремі земельні ділянки під бурові майданчики. Оптимальна площа бурового майданчика вибрана згідно ВБН В.2.4-00013741-001:2008 «Споруджування свердловин на газ і нафту. Основні положення» становить 1,1 га. Зелені насадження в межах бурових майданчиків, що знаходяться на територіях сільськогосподарського призначення, відсутні. Згідно матеріалів Звіту з ОВД з майданчика, який знаходитиметься на території лісгосподарського призначення, зелені насадження, викопуються та пересаджуються на землі прилеглі до найближчого населеного пункту. Таке розширення смуг зелених насаджень значно знижує рівень шуму від об'єкту.

Спосіб організації процесу буріння вибрано з врахуванням вимог «ГСТУ 41-00 032 626-00-007-97. Охорона довкілля. Спорудження розвідувальних і експлуатаційних свердловин на нафту і газ на суші. Правила проведення робіт». Спорудження кожної свердловини складається з трьох основних етапів: буріння; кріплення ствола свердловини обсадними колонами та їх цементування; випробування свердловини на наявність промислового припливу газу. Для буріння всіх свердловин розглядається використання бурового верстата з дизельним приводом Ideco SBS DIR 806. До складу бурового верстата входить: головний привід: привід лебідки та ротора - CAT D-3408-441 HP & Allison T 5861 - чотири дизельні двигуни потужністю по 324 кВт кожний; насосний блок з двох насосів MP9-800ST-4 – 2 шт; привід насосів - чотири дизельні двигуни CAT C18 потужністю по 331 кВт кожний; бурова вежа – телескопічна, Н=37м; висота вишкової основи 6,0 м; ротор IDECO-205-B; обладнання для спуско-підйомних операцій (талева система); циркуляційна система (для забезпечення замкнутого циклу циркуляції бурового розчину); блоки для приготування і очистки бурового розчину (для забезпечення необхідного об'єму та параметрів бурового розчину при поглибленні свердловини, очистки бурового розчину

від вибуреної породи); противикидне обладнання (превентори). В матеріалах Звіту приведено конструкцію найглибшої свердловини: кондуктор – 0-30м (діаметр колони 339,72 мм, діаметр долота 444,5 мм), проміжна колона – 0-600м (діаметр колони 244,47 мм, діаметр долота 311,1 мм), експлуатаційна колона – 0-1900 м (діаметр колони 168,27 мм, діаметр долота 215,9 мм). Тривалість циклу спорудження свердловини - 56,0 доба у тому числі: монтажні роботи 11,0 діб, буріння та кріплення 26,0 діб, випробування свердловини 15,0 діб, демонтаж бурового верстата 4,0 доби.

Джерелами впливів на навколишнє середовище планованої діяльності будуть: хімічні реагенти, що застосовуються для обробки бурового розчину; рідкі відходи буріння, включаючи відпрацьований буровий розчин, бурові стічні води, побутові відходи від столової, душевої, вибурена порода (шлам) та ін.; буровий розчин оброблений хімічними реагентами; тверді відходи буріння (металобрухт, будівельне сміття та ін.); інтенсивні газопроявлення в разі переходу їх у газовий фонтан при розкритті газоносних горизонтів; викиди шкідливих речовин при згоранні електродів під час зварювання; викиди шкідливих речовин при роботі ДВЗ бурового верстата, дизель-електростанції та автомобіля КрАЗ 65101; викиди шкідливих речовин при спалюванні газу на факелі під час випробування свердловини; пилові викиди при приготуванні бурового розчину; продукти випаровування з ємності для зберігання дизпалива та з поверхні гідроізолюваних шламових амбарів. Утворюється також незначна кількість відходів III та IV класу. Спорудження свердловин, передбачається здійснювати одночасно з впровадженням заходів з охорони навколишнього природного середовища та надр, а саме: запобігання негативного впливу на геологічне середовище; охорону повітряного середовища; запобігання забруднення горизонтів з прісними водами; зберігання родючого шару ґрунту від забруднення. На покритій залізобетонними плитами частині кожного майданчика розміщуються основне та допоміжне бурове обладнання, службові та побутові приміщення, майданчик для розміщення автоспецтехніки. Частина майданчика, яка не покривається залізобетонними плитами використовується для спорудження гідроізолюваних шламових амбарів, для розміщення кагатів родючого та мінерального ґрунтів та інших потреб.

При спорудженні свердловин на майданчику бурової існує п'ять організованих джерел викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря – вихлопний колектор ДВЗ приводу лебідки та ротора; вихлопний колектор ДВЗ приводу бурових насосів; вихлопна труба дизель-електростанції; факельний викид; металева ємність для зберігання дизпалива, що розташована в блоці ПММ, а також чотири неорганізовані джерела – майданчик для розміщення автоспецтехніки; вишко-лебідочний блок (під час проведення електрозварювальних робіт); блок приготування бурового розчину; гідроізолювані шламові амбари. Викиди мають тимчасовий характер. Загальна кількість забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря організованими та неорганізованими джерелами викиду забруднюючих складає за весь період спорудження однієї свердловини складає 67,776 т., сума податку за викиди за рік спорудження 3502,4 грн., за весь період спорудження 537,36 грн., тривалість виробничого циклу – 56 діб. Всі розрахунки розсіювання проведені для зимового періоду, коли умови розсіювання найбільш не сприятливі і коли працюють усі джерела викидів. Також враховуються фонові концентрації забруднюючих речовин (довідка про величини фонових концентрацій для забруднюючих речовин у районі планованої діяльності надані Департаменті екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації). Згідно результатів розрахунків за програмним комплексом і карти розсіювання забруднюючих речовин при монтажних роботах (під час зварювання), при бурінні (поглибленні) свердловини, при випробуванні свердловини перевишень ГДК не встановлено. Очікуваний вплив на повітряне середовище при спорудженні свердловини допустимий. Забезпечення бурового верстата та вагон-будинків теплом буде здійснюватися за допомогою електрокотлів. Електрозабезпечення низьковольтних двигунів і вагон-будинків передбачається від дизель-електростанції потужністю 200 кВт.

Технічне водопостачання об'єкту (використання прісної води для технологічних потреб - приготування бурового розчину та інш.) буде організовано шляхом підвезення води з мережі ДКП «Розівка», яке розташоване с. Розівка, Ужгородського району, згідно дозволу на спеціальне

водокористування. Ліміт забору води для кожної з свердловин складає $9409,56 \text{ м}^3$ (технологічний норматив використання води - $4952,4 \text{ м}^3 / 1000 \text{ м}$ проходки, для свердловини глибиною 1900 м складає $9409,56 \text{ м}^3$). Забезпечення питною водою передбачається завозом води спецавтотранспортом, 325 л/добу (вахта в складі 13 чоловік, норма на 1 особу 25 л/добу). Вивіз побутово-господарських стоків буде здійснюватись на очисні споруди згідно договору із спеціалізованою організацією. Обсяг утворення твердих побутових відходів (накопичуються в закритих контейнерах розміщених на майданчиках з твердим покриттям на кожній буровій) – $5,4 \text{ м}^3$ (за період 56 діб).

Під час облаштування свердловин утворюватимуться викиди забруднюючих речовин в атмосферу від пересувних джерел – автотранспорту, будівельної техніки, зварювальних та фарбувальних агрегатів. В атмосферне повітря виділятимуться наступні забруднюючі речовини: при зварюванні електродами: оксид заліза, оксид марганцю, оксид кремнію, водню фтори, фториди добре і погано розчинні, оксиди азоту, діоксид вуглецю (усього $0,005 \text{ т.}$); при роботі автотранспорту: оксид вуглецю, неметанові леткі органічні сполуки, метан, вуглекислий газ, сажа та ін. (усього по карбюраторним автомобілям: $27,560 \text{ т.}$; усього по дизельним автомобілям: $153,2174 \text{ т.}$; усього від автотранспорту: $180,9 \text{ т.}$). Викиди мають тимчасовий характер. При роботі будівельної техніки може виникнути шумове навантаження на житлові території (У даному випадку на межі житлової забудови (500 м від свердловини), згідно розрахунків, рівень звукового тиску дорівнюватиме 22 дБА , що не перевищує допустимих рівнів.). Під час проведення будівельних робіт по облаштуванню свердловини та прокладанню газопроводу-шлейфу будуть утворюватися незначна кількість твердих відходів III та IV класу небезпеки. До закінчення будівництва відходи тимчасово розміщуються у спеціально відведених місцях відповідно до класу небезпеки, звідки видаляються на утилізацію згідно укладених договорів з спеціалізованими підприємствами. Розрахунок передбачуваної кількості утворення відходів при будівництві об'єкту проводився відповідно до СОУ $11.2-30019775-075:2005$ "Відходи виробництва і споживання. Нормативи утворення". За статистичними даними інженерно-геологічних вишукувань у районі облаштування та під будівництва нового об'єкту ґрунтово-рослинний шар являє собою суглинки темно-сірі, тугопластичні, слабгумусовані, розповсюджені на усій ділянці вишукувань, потужністю від $0,6 \text{ м}$. Відновлення родючості ґрунтів по всій будівельній смузі – другий етап рекультивациі земель, що порушені при будівництві, проводиться після закінчення технічної рекультивациі. Біологічна рекультивациія здійснюється силами землевласника, землі якого було порушено. Вартість біологічної рекультивациі включається до кошторису планованої діяльності.

За умов виконання всіх передбачених заходів вплив негативних факторів при будівництві на організм людини та оточуюче середовище буде зведений до мінімуму. В районі будівництва свердловин заповідники та заказники відсутні. У деревостанах якразовими представниками є бук, смерека, ялиця, зрідка трапляються поодинокі екземпляри явора. Згідно наведеним розрахункам негативний вплив від планованої діяльності з підключення свердловин не вплине на умови життєдіяльності місцевого населення. Житлові забудови знаходяться на відстані не менше 500 м від свердловин. На території будівництва відсутні пам'ятки архітектури, історії і культури, наземні і підземні споруди та інші елементи техногенного середовища.

Під час експлуатації газоконденсатних свердловин, джерелом утворення викидів забруднюючих речовин в атмосферу є горизонтальна факельна установка, на якій виконується спалювання газу при продувках свердловини та шлейфу, при дослідженнях свердловини з метою визначення параметрів її експлуатації та при ремонтних роботах на свердловині. При спалюванні природного газу на факельній установці шкідливими речовинами, що надходять до атмосфери, є: оксиди азоту, оксид вуглецю, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом (сажа), метан, парникові гази: вуглецю діоксид, діазоту оксид. Під час продувки свердловини на факельну установку може виникнути акустичне навантаження на житлові території та окремі приміщення. Оцінка впливу на атмосферне повітря виконано для типової потужності свердловини, дебітом до $50 \text{ тис. м}^3/\text{добу}$. Витрата природного газу при продувці проектної свердловини на факельний амбар свердловини – $150,00 \text{ тис. м}^3/\text{рік}$. Час 1

продувки – 60 хв. Кількість продувок в рік – 36. Тривалість роботи факельної установки – 36,0 год/рік. Згідно розрахунку валові викиди забруднюючих речовин в атмосферу складають (т/рік): азоту діоксид - 0,289, вуглецю оксид - 1,927, метан - 0,27, речовини у вигляді сусп. тв. частинок (сажа) - 0,27, парникові гази: вуглецю діоксид та діазоту оксид – відповідно 759,18 та 0,0006. Відповідно до «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» №173 (1996р.) зі змінами згідно наказу Міністерства охорони здоров'я України № 362 від 02.07.2007 газові свердловини належать до III класу небезпеки з нормативною СЗЗ розміром 300 м. В результаті розрахунку розсіювання забруднюючих атмосферне повітря речовин при спалюванні факельних газів на проектній свердловині встановлено, що максимальні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони (300 м) - не перевищать ГДК. Санітарно-захисна зона для свердловин приймається розміром 300 м. Приведено розрахунок викидів при найбільш характерних для свердловин аварійних ситуаціях: аварійне фонтанування свердловини без спалювання - 1358,7 г/с, об'єм викиду - 4,891 т; спалювання газу на факелі свердловини при розриві трубопроводу-шлейфу (азоту оксиди 3,415, вуглецю оксид 2,767, метан 0,569, речовини у вигляді сусп. тв. частинок (сажа) 2,17 г/с.

При планованій діяльності враховуються рішення для запобігання аварійних ситуацій: обладнання повністю герметизується, для безпечного доступу до запірної арматури та для обслуговування обладнання передбачені майданчики, на всіх технологічних лініях встановлюються манометри для контролю за тиском, уся запірна арматура відповідає характеристикам робочого середовища, у проекті передбачаються нормативні відстані від газопроводу, який проектується, до існуючих підземних комунікацій, передбачений електрозахист газопроводу. Для своєчасної ліквідації аварійної ситуації дії персоналу передбачено планом ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС).

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення проводиться за розрахунками ризику розвитку неканцерогенних і канцерогенних ефектів згідно Додатку Д змін та доповнень до п. 2.45 ДБН А.2.2-1-2003. Відповідно до результатів розрахунків планована діяльність, яка пов'язана з викидами забруднюючих речовин, відноситься до такої, яка за ступенем ризику відноситься до прийнятної (допустимої) для проживання населення. Відповідно до санітарних норм допустимого рівня шуму (ДБН В.1.1-97:2013) максимальний рівень шуму на територіях, які безпосередньо прилягають до житлових будинків, в денний час (з 8 по 22 год.) становить 55 дБА, в нічний час – 45 дБА. У даному випадку на межі житлової забудови (500 м від свердловини), згідно розрахунків, рівень звукового тиску дорівнюватиме 22 дБА, тобто у межах норми.

У результаті провадження планованої діяльності можливі впливи на довкілля:

- здоров'я населення – допустимий вплив. Виконані розрахунки розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі підтверджують, що максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони менші за ГДК з урахуванням фону, що відповідає санітарним та екологічним вимогам. Розрахункові ризики розвитку неканцерогенних і індивідуального канцерогенного ефектів для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидаються джерелами викидів на буровому майданчику кожної свердловини, є припустимими, ймовірність виникнення шкідливих ефектів у населення надзвичайно мала. Соціальний рівень ризику оцінюється як "прийнятний";

- стан фауни, флори, біорізноманіття землі (у тому числі вилучення земельних ділянок) – вплив допустимий. Для розміщення бурового обладнання, привишкових споруд, службових та побутових приміщень та ін. на період спорудження кожної свердловини передбачається тимчасове відведення земельної ділянки площею 1,1 га (згідно оптимальна площа бурового майданчика). У випадку отримання промислового припливу пластового флюїду у довгострокове користування відводиться ділянка площею 0,5 га. В районі будівництва заповідники та заказники відсутні. У Звіті з оцінки впливу на довкілля відсутня інформація про здійснення планованої діяльності в межах об'єкту природно-заповідного фонду - регіонального ландшафтного парку «Притисянський», межі якого не встановлені в натурі. Приведені копії договорів про

встановлення земельного сервітуту (земельні ділянки з кадастровими номерами: 2124883300:10:024:0001; 2124886900:10:015:0002; 2124886900:10:015:0001);

- грунт - родючий шар ґрунту в межах бурових майданчиків зазнає впливу від техніки, що використовується для монтажних, підйомально-транспортних та землекопальних робіт, а також у випадку забруднення рідкими відходами буріння, що вміщують хімікати. Зняття та складування в кагати родючого шару ґрунту на бурових майданчиках забезпечує його зберігання від забруднення. Після закінчення бурових робіт передбачається проведення технічної рекультивациі земель і передавання їх землевласникам (землекористувачам) для проведення біологічного етапу рекультивациі, після чого землі використовуються за призначенням;

- геологічне середовище та підземні горизонти з прісними водами – підлягають впливу в процесі буріння кожної свердловини. Рациональна конструкція свердловини, що включає спуск обсадних колон з наступним цементуванням високоміцними портландцементами дозволяє попередити забруднення горизонтів з прісними водами та інші негативні наслідки у вигляді техногенних змін, деформацію земної поверхні. Скиди стічних вод за межі бурових майданчиків не передбачаються;

- атмосферне повітря – допустимий вплив. Повітряне середовище зазнає впливу продуктами згорання електродів при зварюванні під час монтажних робіт; продуктами згорання дизельного палива при роботі ДВЗ бурового верстата, дизель-електростанції та автомобіля КРАЗ 65101; продуктами згорання природного газу на факелі при випробуванні свердловини; пилюками при приготуванні бурового розчину; продуктами випаровування з ємності для зберігання дизельного палива; продуктами вільного випаровування з поверхні гідроізованих шламових амбарів. Згідно розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі на межі житлової забудови найближчого населеного пункту від кожного бурового майданчика значення концентрацій по всіх забруднюючих речовинах, що викидаються в повітряне середовище, вищезазначеними джерелами, будуть меншими значень ГДК;

- кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів) – вплив в межах допустимих норм. Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується. У зв'язку з короткочасністю спалювання газу на факелі в процесі випробування свердловин теплове забруднення навколишнього середовища буде незначним. В результаті провадження планованої діяльності відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище відсутні;

- матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається. Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в районі розташування бурових майданчиків відсутні;

- ландшафт – негативних впливів не передбачається;

- соціально-економічні умови – позитивним впливом планованої діяльності на соціальні умови життєдіяльності населення є створення додаткових робочих місць та забезпечення держави енергетичними ресурсами власного видобутку (природний газ). Соціально-економічний вплив планованої діяльності – отримання геологічної інформації щодо прирощення запасів вуглеводневої сировини, забезпечення енергоресурсами населення та промисловості, зарахування рентної плати за користування надрами до держбюджету.

Протягом громадського обговорення планованої діяльності плану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, зауважень і пропозицій від громадськості не надходило.

Організація моніторингу при спорудженні свердловин (буріння, облаштування, підключення, експлуатація) є невід'ємною частиною контролю стану навколишнього середовища, здійснюється суб'єктом господарювання.

Враховуючи наведене, прийняті заходи в існуючих умовах максимально знижують негативний вплив здійснюваної діяльності на навколишнє природне середовище та відповідають вимогам діючого санітарного та природоохоронного законодавства.

Суб'єктом господарювання разом з буровою організацією будуть прийняті заходи по здійсненню проектних рішень відповідно до норм і правил охорони навколишнього середовища і

вимог екологічної безпеки на всіх етапах спорудження свердловин. По закінченню бурових робіт і після проведення технічної рекультивациі відведена ділянка землі повертається землевласникам (землекористувачам) для проведення біологічного етапу рекультивациі, після чого землі використовуються за призначенням. У випадку отримання промислового припливу пластового флюїду планується підключення свердловин за допомогою газопроводів (шлейфів) до УКПГ та передача їх в експлуатацію.

Передбачається облаштування гирл свердловин, підключення їх в технологічну лінію збору газу на установці комплексної підготовки газу (УКПГ) газоконденсатних родовищ. Для підключення свердловин планується прокладання газопроводу шлейфу від гирла свердловини до УКПГ. В процесі експлуатації здійснюватимуться продувки свердловини і шлейфу, дослідження з метою контролю технічного стану та відповідності параметрів роботи свердловини установленому технологічному режиму та освоєння свердловини після ремонтів. Для контролю за режимом роботи свердловини встановлюватиметься контрольно-вимірювальне обладнання і пристрої для відбору проб продукції на гирлі. Обв'язка свердловини повинна забезпечувати проведення усіх робіт та автоматичне відключення свердловини у випадку розриву трубопроводу-шлейфу за допомогою клапана-відтиначка. Для обслуговування засувки на фонтанній арматурі облаштовуватиметься металевий майданчик.

Для гідровипробування трубопроводів під час будівництва буде використовуватися привозна вода. Після гідровипробувань трубопроводів вода не підлягає очистці, так як в своєму складі не містить органічних та інших забруднень. Випуск води здійснюватиметься у тимчасовий амбар, можливі забруднення вивозитимуться на звалище. При експлуатації свердловини акустичне навантаження на найближчу житлову забудову (розташовану на відстані не менше 300 м від промайданчика свердловини) може виникнути при роботі факельної установки свердловини. Воно дорівнюватиме значенням, нижчим від нормативних, згідно ДБН В.1.-31:2013. Під час проведення будівельних робіт акустичне навантаження на найближчу житлову забудову, згідно розрахунків, знаходиться в межах норми. При введенні в експлуатацію свердловин змін природного ґрунтового покриву, клімату і мікроклімату, водного режиму, фізичного і біологічного впливу на флору та фауну району не відбудеться. Вплив на навколишнє природне середовище є прийнятним.

При встановленні відсутності промислового припливу - свердловини ліквідуються.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час провадження планованої діяльності, а саме:

видалення зелених насаджень (дерев, кущів та ін.) провести згідно вимог чинного законодавства, зокрема з врахуванням вимог Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2006 р. №1045 із змінами та доповненнями і ч.2 ст.43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

дотримання проєктних рішень при виконанні розвідувальних робіт, недопущення самовільного користування надрами;

забезпечити: попередження гідророзриву розкритих гірських порід тиском газу при газопроявленнях і герметизації гирла противикидним обладнанням; підбір обсадних труб по міцності, виходячи з очікуваного максимально можливого тиску на усті свердловини в процесі буріння і випробування на приплив газу; підбір густини бурового розчину, що забезпечує створення гідростатичного тиску в свердловині, перевищуючого пластовий; вибір типу бурового розчину і хімеагентів, що забезпечує створення на стінках свердловини тонкої, щільної і мало проникної кірки; герметизацію гирла свердловини противикидним обладнанням; наявність на буровій запасного розчину необхідної густини в кількості, що дорівнює об'єму ствола свердловини при первинному розкритті продуктивних горизонтів;

використовувати справне технологічне обладнання, забезпечити недопущення використання техніки та механізмів з наявним протіканням паливо-мастильних матеріалів;

забезпечити захист земель від ерозії, забруднення відходами виробництва;
локалізація забруднень безпосередньо на місці їх утворення;

дотримання нормативних вимог з охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, щодо шуму та вібрації, безпечного поводження з відходами, правил техніки безпеки та протипожежної безпеки;

виконувати умови дозволу на спеціальне користування надрами;

В зв'язку з тим, що у Звіті з оцінки впливу на довкілля відсутня інформація про здійснення планованої діяльності в межах об'єкту природно-заповідного фонду - регіонального ландшафтного парку «Притисянський», межі якого не встановлені в натурі, однак приведені копії укладених договорів про встановлення земельного сервітуту (земельні ділянки з кадастровими номерами: 2124883300:10:024:0001; 2124886900:10:015:0002; 2124886900:10:015:0001), тому провадження планованої діяльності з врахуванням державних інтересів та громадськості, можливе лише за умови винесення меж в натурі регіонального ландшафтного парку «Притисянський» на території Тийгласької та Паладь-Комарівецької сільських рад Ужгородського району в межах ліцензійної площі, згідно з законодавством і включення їх у кадастрову карту з метою забезпечення використання земельних ділянок за цільовим призначенням.

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

розробити та затвердити план ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС) і забезпечити чітке його дотримання;

для виявлення пошкоджень траси газопроводу-шлейфу, ліквідації витоків, контролю стану ґрунтової основи трубопроводів, забезпечити своєчасне виявлення ерозійного розмиву ґрунтів, просідання ґрунтової основи, руйнування насипу;

забезпечити своєчасне проведення періодичних обстежень трубопроводів службою ЛЕС з урахуванням місцевих умов та технічного стану трубопроводів з метою виявлення пошкоджень, характер та розміри яких можуть привести до аварії та прийняття невідкладних заходів з відвертання аварії;

експлуатацію обладнання здійснювати в суворій відповідності з регламентом та нормами, запроваджувати необхідні методи контролю, проводити огляд обладнання та трубопроводів, дотримуватися графіку проведення планово-попереджувального ремонту (ППР);

дотримання регламенту технологічних процесів та забезпечити контроль за технічним станом технологічного обладнання та механізмів;

дотримання нормативних вимог при виконанні робіт підвищеної небезпеки;

забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону праці;

забезпечувати безпеку життя та здоров'я обслуговуючого персоналу та населення, яке проживає в зоні впливу об'єкту, відповідно до Закону України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності, а саме:

підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу планованої діяльності відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:**

забезпечити плату за встановлення земельного сервітуту на земельну ділянку згідно Договорів про встановлення земельного сервітуту (розділ 4 Договорів);

своєчасна та в повному обсязі сплата екологічного податку, рентної плати за користування надрами.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

дотримання встановлених розмірів санітарно-захисної зони об'єкту;

отримання та виконання умов і вимог дозволу на викиди забруднюючих речовин в

атмосферне повітря;

забезпечення підтримання в нормативно-технічному стані технологічного обладнання та механізмів, безпечного поводження з відходами;

оформити договір на вивіз побутово-господарських стоків.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення після проектного моніторингу , а саме:**

забезпечення виконання моніторингу за станом впливу на довкілля планованої діяльності передбаченої розділом 11 даного Звіту з ОВД.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування , а саме:**

згідно матеріалів звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності розширення діяльності та відповідно здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля не передбачається.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

**Начальник відділу оцінки впливу на довкілля
та моніторингу навколишнього природного
середовища**

 I.O. Урись

**Директор департаменту екології та природних
ресурсів Закарпатської обласної державної
адміністрації**

 С.В. Рішко

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля впливає така необхідність.